

ТОШКЕНТ ШАҲАР
МАҲАЛЛАЛАР
ИШНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШИНИНГ
РЎЗНОМАСИ
Ҳар ойда икки марта
чиқад.
«Тошкент оқшомли»
нашри.

1992 ЙИЛ 12 МАРТ
№ 5 (65).

Маҳалладаш

* **Наврўз**
арафасида

КЎЗ ҚОРАЧИҒИДЕК АСРАЙМИЗ

Ҳозирги қийинчилик, етишмовчилик ва бошқа камчиликларга қарамасдан шаҳримизда Наврўзга тайёргарлик кўтаринки руҳда бормоқда. Бу йилги айём Ўзбекистон Республикаси ҳақиқий мустақиллигини қўлга киритгандан кейинги биринчи байрамдир.

Эндилликда Тошкентимиз мустақил давлатнинг пойтахти сифатида бутун дунёга машҳур ва маълум бўлмоқда. Биз кўп йиллардан бери мустақил давлатлардан узоқлашиб кетган эдик. Эндилликда эса уларнинг вакиллари мамнуният билан Ўзбекистонга келмоқдалар ва қардошлик ёрдамни кўрсатмоқдалар.

Бир воқеа ҳеч ёдимдан кўтарилмайди. Собир Раҳимов районидagi «Янги ҳаёт» маҳалласида фаоллар билан кенгаш ўтказган эдик. Шунда хонага бир йилги кириб келиб, столга бир даста пул қўйди. Маълум бўлишича, Туркиядан келган бу меҳмон маҳалла учун 30 минг сўм ажратган экан.

Республикамиз Президентининг Туркияга қилган сафари ижобий натижаларини эслар эканмиз, яқинда Туркия ҳукуматининг Наврўз байрами муносабати билан 100 миллион доллар ҳолис маблағ ажратганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ керак.

Наврўз арафасида Ўзбекистон Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо этиб қабул қилиниши ва Нью-Йоркда Ўзбекистон байроғининг кўтарилиши халқимиз учун тарихда мисли кўрилмаган катта ғалаба бўлди. Пойтахт маҳаллаларининг аҳли ҳукуматимизнинг оғир шароитга қарамасдан мустақиллигини мизни мустақамлаш учун мардонавор курашини қўлаб-қувватламоқда. Республи-

лика Президентининг Тошкент шаҳар маҳаллалар Кенгаши ташаббуси билан тарихда биринчи марта маҳалла фаоллари билан учрагани ҳам катта воқеа бўлди. Президентимизнинг самимий ва беғубор нутқида маҳаллалар турмуш фаровонлигини ошириш асосий ўринни эгаллади. Бу масканларда мактаб, болалар боғчаси, канализация, газлаштириш, соғлиқни сақлаш муассасаларини қуриш, телефонлаштириш ишларига катта эътибор берилди ва керак бўлса қўшимча маблағ ажратиш ҳақида ҳам гаплашиб олинди.

Яқинда Тошкент шаҳар маҳаллалар Кенгашининг кенгайтирилган мажлисида маҳаллаларда Наврўз байрамини ўтказиш тадбирлари муҳомама қилинди. Шунга таъкидлаб ўтиш жоизки, Наврўз оғир қатагон йилларида, урушлар даврида фақат маҳаллаларда сақлаб қолинди. Қўни-қўшиллар сумалак ва ҳалимлар ташкил қилиб, бир-бирларига, ҳатто бошқа шаҳарларга ҳам юборар эдилар. Янгича байрамлар қанча кўпаймасин, барибир, халқимиз ўзининг миллий байрамини кўз қорачиғидек сақлаб келди. Меҳрмуҳаббат, биродарлик, ҳалоллик ва поклик айёми бўлган Наврўз энди бошқа миллат вакиллари ҳам бирдамликка ундамоқда. Бу йилги Наврўз аввало пойтахт маҳаллаларида бошланиши билан алоҳида аҳамият касб этади. Шу кунги биринчи навбатда ёлғиз кишилар, ногиронлар, етим-есирлар йўқланади. Байрам шарофати билан барча гиналар унутилади.

Айёмнинг яна бир ўзига хос томони, рамазон ойига тўғри келиб қолганидир. Барча маҳаллаларда ифторлик ўтказилиб, унга ота-хонлар таклиф этилади. Маҳалладаш нурунийларнинг дуосини олиш бизлар учун катта савобдир.

Асрлар бўйи маҳаллалар — ота-боболаримиздан мерос бўлиб қолган ҳамкорлик, ўзаро ёрдам, тотувлик, аҳиллик тимсоли бўлиб келмоқда. Биз халқимизнинг бундай аънаваларини кўз қорачиғидек сақлаймиз ва уларни бойитамиз.

Қодир ФОЗИЛХУЖАЕВ,
Тошкент шаҳар маҳаллалар Кенгашининг раиси, профессор.

ЎЗБЕКИСТОН халқ маорифи аълочиси, кекса муаллим Мирмуҳсин Хусанов ўз умрининг 40 йилдан ортигини билим юртлари ва техникумларда ёш авлодга таълим-тарбия беришга бағишлади. У ҳозирги кунда нафақага чиққан бўлса ҳам педагогика техникумида талабаларга сабоқ беришда давом этмоқда. У биринчилардан бўлиб техникка онд фан-

ларин ўзбек тилида ўтмоқда. Фирдавсий маҳалласида истиқомат қилаётган бу отахон бўш вақтларида томорқасидаги дарахт ва гулларни парвардилашни яхши кўради.

СУРАТДА: Мирмуҳсин Хусанов дарахтларга шакл бермоқда.
Равил Альбеков сурати.

ҲАМЖИҲАТЛИК САМАРАСИ

Фрунзе районидаги Муқимий номли маҳалла комитети раиси Тўлқин Усмоновнинг ташаббуси билан Роскова кўчаси адоғидаги чойхона ёшлар ва кексалар дам оладиган алоҳида жойга айлантирилди. Бино хоналарини таъмирлаш ва жиҳозлаш ишларини маҳалла аҳли бажарди. Бу ишга Улуғ Ватан уруши иштирокчиси Абдор Сайдахмедов бошқош бўлди.

Ҳозир ёшлар оқшомлари шу ерга келиб, шахмат-шашка ўйнамоқдалар, мароқли ҳордиқ чиқармоқдалар.
Абдурахмон ХУЖАЕВ.

КЕКСАЛАР КЎНГЛИНИ КЎТАРИШДИ

Абдулла Набиев маҳалласи ўзининг ажойиб аънавалари билан нафақат Собир Раҳимов райони, балки пойтахтимизда ҳам обрў-эътибор қозонган. Яқинлашган Наврўз арафасида маҳалла ҳудудидаги болалар ва ўсмирлар марказига қатнашган бўлажак санъаткорлар республика меҳнат фахрийлари ва кексалар пансионатидаги қарияларнинг кўнглини кўтаришди.
Шавкат САЪДИЕВ.

Диққат:

«Маҳалладаш» танлови!

«ЭНГ НАМУНАЛИ ОИЛА»

Наврўз азалдан хонадонлардаги тотувлик, ҳамжиҳатлиқни қарор топтириш, ҳар бир оила шажарасидаги аънаваларни шакллантиришда алоҳида ўрин тутаяди. Яна бир томони, Наврўз—Янги йил демандир. Узининг ана шу ва бошқа жиҳатлари билан халқимиз меҳрини қозонган ушбу байрам арафасида «Маҳалладаш» рўзномаси «Энг намунали оила» танловини ташкил этишга қарор қилди. Бундан кўзланган мақсад асрлар давомида ўзбек хонадонларида шаклланиб келаётган удумларимиз ва миллий қадриятларимизни яна бир бор намоён этишдир. Мазкур тадбирга хомийлик қилишни Урта Осий кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Чинор» ижара корхонаси ўз зиммасига олди.

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ ҚУЙИДАГИЧА: Пойтахтимиздаги ҳар бир район маҳаллалар ишени мувофиқлаштириш кенгашлари шу йилнинг 1 апрелига район ҳудудидаги маҳалла ва маззеларда истиқомат қилаётган иккита энг ибратли ўзбек оилаларини муҳарририятга тавсия этишлари лозим. Бунда оиладаги аҳиллик, хонадон аъзоларининг қўни-қўшини ва қудалар билан яхши муносабатда эканлиги, маҳаллада ўтказилмайдиган тадбирлар ҳамда тўй-маъракаларда иштироки, фарзандлар ишда, ўқишда ва ахлоқ-одобда бошқаларга ўрнак кўрсатаётгани, оила ҳақида маҳалла аҳли фикри, ҳовли ва кўчаларнинг саранжом-сарништа тўтилаётгани, шунингдек ўзига хос бошқа жиҳатлари эътиборга олинмоғи шарт. Тақдим этилган оилалар ҳақида рўзномада мақолалар ёрғитиб борилади.

Танлов келгуси йил Наврўз айёмида якунланиб, голиблар рағбатлантирилади. Шаҳримизда энг намунали оила деб топилган хонадонга 3000 сўм пул мукофоти берилади. Танловни рўзномада маҳорат билан ёрғитган журналистлар ва суратчилар учун битта биринчи мукофот 500 сўм, иккинчи мукофот — 300 ва учинчи мукофот 200 сўм қилиб белгиланди. Азиз маҳалладашлар ва қаламқаш дўстлар, «ЭНГ НАМУНАЛИ ОИЛА» танловига марҳамат!

СССР халқ депутатларининг ваколатлари тугатилганига ҳам мана икки ойдан ортиқ вақт ўтди. Бу давр ичида улар ўз фаолиятларини таҳлил этиш, натижаларни жамлаш имконига эга бўлдилар. Ваъзи депутатлар қилинган ишлар билан ўз сайловчиларини таништирдилар ёки таништирмоқчилар, яна бошқаларининг эса ваколатлари тугатилганини ўзларидан бошқа ҳеч ким сезмади. Лекин яна бир гуруҳ депутатлар борки, улар учун гувоҳнома ёки депутатлик нишонидан кўра кўп юзминглик сайловчилар кўрсат-

* *Ваъда вафоси билан*

ТОПШИРИҚЛАР БАЖАРИЛАВЕРАДИ

ган юксак ишонч — энг катта ваколат.
Ана шундай инсонлардан бири «Ўзбекгидроэнергострой» трестининг бошқарувчиси Ақром ака Эргашевдир. Бунга таъкидлашимизга сабаб, биринчидан депутатнинг ўтган давр ичида амалга оширган ишлари бўлса, иккинчидан ваколати тугатилганига қара-

май, ҳанузгача сайловчиларга берган ваъдасининг устидан чиқаётганидир. Чунончи, Киров район ҳокимлиги иштирокида трест «Қизил Партизан» маҳалласида гузар қуриб беришга шартнома тузди ва бунёдкорлик ишлари юқори суръатлар билан олиб борилаётганда. Аҳоли илтимосига биноан шу йил «Қизил Деҳқон»

маҳалласининг ўзида 3,5 километрдан зиёд канализация тармоқлари ўтказиш мўлжалланмоқда.
Яқинда собиқ депутат бошчилик қилаётган трест қурувчилари пойтахтимизнинг «Гулбозор» ва «Қоратоп» маҳаллалари аҳолиси учун «Катта ҳовуз» даҳасида бунёд этилган учта 4 қаватли уйни фойдаланишга топширдилар.
Ақром ака Эргашев эндилликда СССР халқ депутати бўлмаса ҳам сайловчилар топшириқларини бажараверишини айтди.
Собир БОЗОРБОВЕВ.

* 21 март—
Наврўз
байрами

Халқимиз Наврўзни шодиёнасиз нишонламаганидек, атрофни яшартиришсиз, яъни яшил либосларсиз ҳам тасаввур эта олмайди. Шунинг учун биз муқтақиллигимизнинг илк Наврўзида маҳаллалар ва умуман шаҳримизни яшил бойликларга буркашга ўтган йилнинг кузидан бошлаб киришдик. 20 минг туп мевали ва 12 минг туп манзарали дарахт кўчатлари ўтказилди. Экилган олча, беҳи, олхўри, ўрик, жийда, дўлана кўчатлари билан мевали ниҳоллар сони 37 мингга етди. Бундан ташқари,

* Кўчат эк,
боғ ярат!

ЯШИЛ ЛИБОСГА БУРКАЙМИЗ

шаҳар кўчалари, хиёбонлари ва маҳаллаларда 155 минг туп турли буталар ўтказилди. Улар ҳозир кўкариб, атрофга яшиллик бахш эта бошлади.

Уз меҳнатлари натижаларидан руҳланган маҳаллаларимиз фуқаролари шаҳримиз ҳавосини янада мусаффо этиш мақсадида баҳорги кўчат экиш ишларини барвақт бошлаб юбордилар. Сергели районидagi «Узғариш» маҳалласи аҳли қисқа муддатда 350 туп мевали ва минглаб манзарали дарахт ниҳолларини ўтказишга эришди. «Иттифоқ», «Кўшқўрғон» маҳаллаларида ҳам баҳорги ишлар жадал олиб борилляпти.

Шаҳримизнинг мавзее ва маҳаллаларида баҳорги ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ҳамда санитария тозаллиги ойлиги мобайнида 4,6 гектар ерда янгидан боғ барпо этилади 6200 туп мевали, 55 минг туп манзарали дарахт кўчатлари ҳамда қарийб 880 минг туп турли буталар ўтказилишига эришамиз. Бу ишларни бажаришга Акмал Икромов, Киров, Ҳамза, Сергели ва Чилонзор районларидаги маҳаллаларнинг аҳолиси фаол киришдилар. Айниқса, Акмал Икромов районининг аҳли ўз хонадонлари ва шоқкўчалар атрофига кўчат ўтказишга катта эътибор беришляпти. Ҳалқа йўли билан истироҳат боғи кесишган жойда бир гектарлик янги боғ барпо этиш учун умумхалқ ҳашари бошланган.

Назозат ИСЛОМОВА,
Тошкент шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасининг агрономи.

* Шаҳримизда ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш ойлиги ўтмоқда ҒОЛИБЛИК МУБОРАК!

Тошкент шаҳрини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш бўйича 1991 йил 1 ноябрдан 1992 йил 1 январгача ўтказилган икки ойлик даврда бажарилган ишлар якуни бўйича маҳалла ва мавзее комитетлари ўртасида Акмал Икромов районидagi Усмон Юсупов номи маҳалла биринчи ўринни эгаллаб, «Электроника» видеомагнитофони билан тақдирлангани ҳақида рўзномада эълон қилган эдик. Хўш, жамоа икки ойликда қандай ишларни амалга оширди?

— Маҳалламизда 1468 нафар аҳоли истиқомат қилади, — деди маҳалла комитетининг раиси Аъзам ака Одилов. — Минг шукрки, бизнинг ҳудудимизда жиноятлар, безориликлар содир бўлмаляпти. Ҳамма бири билан худди ога-инилардек аҳил яшашади. Доймо беморлар, ёлғиз қариялар ҳолидан хабар олиб турамыз. Айниқса, кўчаларни ободонлаштиришга катта эътибор берилляпти. Ўтган йили деярли барча кўчалар асфальтланди. Фаоллар билан маслаҳатлашиб Наврўз айёмида ҳар бир хонадоннинг олдида олма, олча, гилос каби мевали дарахтларнинг ниҳолларини ўтказишни мўлжаллаб турибмиз.

— Аъзам ака, маҳалла ҳудудига кириб келарканмиз, хонадонларнинг олдида шундоқ ҳам мевали дарахтлар кўплигини кўриш мумкин. Айниқса, ёз дамлари Хонадонлардаги тоқлардан унумли ва сифатли ҳосил олинishi кўп жиҳатдан уларни ўз вақтида очишга боғлиқ. Бизнинг шароитимизда бундай юмуш март ойининг ўрталарида бажарилади. Аммо об-ҳавога қараб 5—10 кун олдин ёки кейинга сурилиши ҳам мумкин.

Шуни унутмаслик керакки, биринчи навбатда ҳосилга кирмаган ёш тоқлар ва ҳосилга кирган узумзорда куртаги эртaroқ ниш урадиган (қора кишимш, хусайни ва бошқалар) навлар очилади. Тоқ туплари аввал юққа тупроқ тўшамалари кейин эса қалинидан ҳалос этилади. Сабаби, қалин тупроқ остидаги тупларнинг куртаклари кечроқ ниш уради.

ҳаммаёқ чиройли бўлиб, яшнаб кетса керак.

— Нимасини айтасиз. Маҳалламизда деярли манзарали дарахтлар учрамайди. Ҳовлиларга ҳам, кўчаларнинг четига ҳам мевали дарахтлар экилган. Эрталаб туриб маҳаллани айланган киши келинчаклар ҳамда қизларимиз ҳовлиларни, шунингдек кўчаларни

Шунинг учун бўлса керак, маҳаллада ахлат уюмларини кўрмайсиз.

Булардан ташқари тез-тез маҳалла аҳли билан ҳашар уюштириб турамыз. Бунда асосан идора атрофи ва «Вақфос ота» қабристонини тозаланади. Қўриб турибсизки, ғолибликни қўлга киритишимизда аввало ҳар бир хонадоннинг қўшган

супуришаётганини кўриши мумкин. Бундай меҳнатқаш фарзандларимизни тарбиялаган ота-оналарга раҳматлар айтгинг келади. Табиийки, кўчалар супурилганидан сўнг чинди ҳам йиғилиб қолади. Уларни «Автомехбаза» корхонаси ишчилари ҳафтада икки марта келиб олиб кетишляпти.

ҳиссаси каттадир. Қолаверса, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари бизда доимо кўпчилик бўлиб ҳал қилинаётир.

Марғуба АКРОМОВА,
СУРАТДА: Усмон Юсупов номидаги маҳалладаги ҳашардан лавҳалар.
Миртемир Қодиров суратлари.

* Илк қувончлар СУМАЛАК ВА ҲАЛИМ ТОРТИЛДИ

Карнай-сурнай садолари Наврўзнинг «Маданият» маҳалласида бошланганидан дарак берди. Столларга ёзиқлик оппоқ дастурхонлар баҳор неъматлари, турли пишириқлар билан безатилган. Бу ерга маҳалла худудидаги ишхоналарнинг вакиллари, қариялар ва ёшлар тўпланишган.

— Маҳалламиз ҳудудига 30 га яқин ишлаб чиқариш корхоналари, 15 та ширкат бор, — деди тантанани очар экан, маҳалла комитетининг раиси Сайдвали Ҳайдаров. — Биз ҳар бир тадбирни Сергели райони ҳокимлиги билан келишган ҳолда ташкил этамыз. Бугунги Наврўз шодиёнасини «Ўзбекбирлашув»нинг маҳалламиздаги ишлаб чиқариш комбинати маъмурияти билан ҳамкорликда ўтказяпмиз. Комбинат қошидаги «Ҳамкорлик» корхонасида жун сараланади ва қайта ишланади. Ана шу корхона ва комбинат жамоаси маҳалламиз аҳлининг ижтимоий-иқтисодий ҳимояланишига катта ёрдам кўрсатмоқда. Мазкур тантанамизда ҳам уларнинг улуши беқиёс.

Шундан кейин район ҳокимининг ўринбосарлари Шорасул Шоаҳмедов, Шавкат Ғиёсов, Нўғайқўрғон мачити имоми Лутфуллоҳон домла, меҳнат фахрийси Малика ая Аҳмедова, «Ўзбекбирлашув»нинг ишлаб чиқариш комбинати директори Ботир Бобоназаров, кекса отахон Илҳом Муродов ва бошқалар тўпланганларни баҳор байрами бошланганлиги билан самимий қутладилар. Дастурхонга Наврўз таоми — сумалак ва ҳалим тортилди.

Маҳаллада ташкил этилган «Орзу» дастаси ҳаваскорларининг чиқишлари кўнгилларга завқ-шавқ бағишлади. Айниқса, Шоаҳмедов Шораҳмедовнинг ижрочилик маҳорати кўпчиликка манзур бўлди. Маҳалла кишиларининг бир-бирига меҳр-оқибати, дўстлиги, кадр-қимматини оширувчи тантана анча пайтгача ўйинкулги ва хурсандчилик билан давом этди.

Нодира АБДИРИМОВА.

* Томорқа ҳўжалигинизда

УЗУМ ШАРБАТЛИ БЎЛИШНИ ИСТАСАНГИЗ

Куртакларнинг ниш уришини доим кузатиб бориш лозим. Баъзи сабабларга кўра тоқ очиш кечикканда куртакларга зиён етказмаслик учун биринчи навбатда ҳосилли ва куртаклари эрта ниш урадиган тоқ туплари

очилади. Улар кетма-кет кўтарилиб, бағазларга та-

раб боғланиши зарур. Акс холда тупроқ устида ётган новдалар иссиқдан кўкара бошлаши ва тунги совуқдан зарарланиши мумкин.

Совуқ етказадиган зиённи камайтириш учун узум тупларини кесиш вақтида кўпроқ новда қолдирилади.

○ **ТАҲРИРИЯТДАН:** Азиз маҳалладошлар! Томорқа ҳўжалигинизда нималар етиштириш мумкинлиги, экинлар ва дарахтлар парвариши, турли зараркунанда ҳашаротлардан ҳимоя усуллари юзасидан ёрдам керак бўлса бизга мурожаат қилинг. Рўзнома саҳифаларида сизларни қизиқтирган барча масалалар бўйича мутахассис маслаҳатини бериб боришга ҳаракат қиламыз.

* Назм

дафтаридан

Истеъдодли шоира
Умида Абдуазимованинг
қутлуғ айём арафаси-
да битилган шеърлари-
да Наврўзи олам, ба-
ҳор таровати ва табиат
гўзаллиги «тараннум»
этилади.

* Тараддуд

ҲАР БИР КЎЧАДА

Районимиз ҳудудда 45 та маҳалла бор. Шуларнинг асосий қисмида туб миллатга мансуб кишилар яшашади. Ун бештасини эса кўп қаватли уйлардаги аҳоли ташкил этади. Биз Наврўзга тадбирлар белгилаётганда ана шу жиҳатни эътиборга олдик. Фаоллар билан маслаҳатлашиб, кўп қаватли уйларда истиқомат қилаётганларга кун бўйи, қолган жойларда эса оқшом чоғида байрам тантаналарини ўтқа-

зишга қарор қилдик. Байрам ҳар бир кўчада нишонланади. Маҳаллаларда бошланган шодиёна район миқёсидаги тантаналарга уланиб кетади. Маҳалладошларимиз Ҳамид Олимжон майдони ва миллий боғда уюштирилаётган тадбирларда ҳам иштирок этишади.

Сайфулла ОҚМИРЗАЕВ,
Куйбишев район маҳалла-
лар Кенгашининг раиси.

* 21 март-
Наврўз
байрами

Хуш келдинг, хушлашгани

Инқилоб давом этар, дардига даво бериб,
Умидвор қанот қоққан дилларга наво бериб,
Ҳалол меҳнат диёри ҳузурбахш ҳаво бериб,
Ҳақиқатдан хабардор эллардан айтгил, Наврўз,
Эгуликка даҳлдор диллардан айтгил, Наврўз!
Узим дедим, ўзлимни сўқмоқларим ёритди,
Сўзим чин тўзим бериб, сиртмоқларим аритди,
Ҳақ йўлида Ҳақиқат сўроқларим ёр этди,
Хуш келдинг, хушлашгани, биз билан дўстлашгани,
Боғларга бошлагани, боғ ечиб, дастлашгани,
Дунёни обод этган ташрифидан айланай,
Дўсту ёрни шод этган ташрифидан айланай,
Дийдорлашув ёд этган ташрифидан айланай,
Хуш келдинг чечан Наврўз, ёшартириб бизларни,
Сабзаранг майсаларга буркаб дала — тузларни.
Наврўзга етолмаган мардан кўз юммоқ қийин,
Шаҳид кетганлар ҳақда хаёлга чўймоқ қийин,
Ловуллаган танингни тупроққа кўймоқ қийин,
Қийинни осон қилгин, гул устида гул ундир,
Алвон лозазорларинг ёқиб майли, кўз тиндир.
Муҳаббат қўрин солгин яна мискин кўзларга,
Асло ўрин қолдирма, таъна, таскин сўзларга,
Умидага забон бер ростир кескин сўзларга,
Хуш келдинг чечан Наврўз, ёшартириб бизларни,
Гулларга, чечакларга пешвоз этиб бизларни!

Баҳорда яшнаб яшаймиз

Ўзига ўхшаган одамни кутиб,
Одамзод меҳрга ташна яшайди.
Умрга етгулик меҳрни тутиб,
Ўтганлар ўлмайди, яшнаб яшайди.
Меҳрни тушунар экан ўзича
Бўрилар бўрича, қўйлар қўй бўлиб.
Меҳрга сиғиниб юриб мусича
Шифтга ин қуришин кузатдим қулиб,
Оғзида хас-ҳашак ташиб қалдирғоч
Уйимни уй қилган дўстга сўз қотди.
Кўнглимнинг томида очилган қийғоч
Лолақизғалдоқларни шулар уйғотди.
Ўзига ўхшаган одамни кутиб
Одамзод меҳрга ташна яшайди.
Қишлардан ўтса дўст қўлини тутиб,
Бир умр баҳорда яшнаб яшайди!

Юринг, гул тутамиз

Ариқ бўйи серялпиз,
Юринг, ялшиз терамиз.
Боғларда қувлашиб биз,
Елга кучоқ керамиз.
Тутамиз баҳорга гул,
Гуллар териб чаманда.
Покиза қилиб кўнгил,
Губор қолдирмай танда.
Емғир ёғса бизлар шўх,
Беркинамиз гулзорга.
Гуллар, гуллар, мисли чўғ,
Умида АБДУАЗИМОВА.

МАЙСАЛАР ЕТИЛМОҚДА

Кенгаши тўй тарқамас, деганларидек ҳар йили маҳалламиз фаоллари Наврўз байрамида ўтказиладиган тадбирлар кўламини ва уни ким бажаришини олдиндан келишиб оладилар. Бу йил ҳам шундай бўлди. Маҳалла хотин-қизлар кенгаши раисаси Малика Хадичаевага бугдой топиб, сумалак шираси учун уни кўкартириш вазифаси юкланди.
Кенгаш аъзолари кўпнинг тошширигини виждонан бажаришга киришдилар. Мўътадил ҳароратли хонада тахталар устига сара бугдой қалин қилиб сепилди. Етарли намлик ва ёруғликдан, меҳрли аёл тафтидан баҳраманд бўлган уруғлик тўлиқ униб чиқди. Майсалар етилди. Наврўз таоми — сумалак пиширилади.
Лутфулла БОБОТИЛЛАЕВ,
Фрунзе районидаги Абдулла Қаҳҳор маҳалласида яшовчи меҳнат фахрийси.

МИЛЛИЙ КУРАШ
ФАЙЗ КИРИТАДИ

Ҳаммамизни зориқтирган фасллар эркеси баҳор келиши билан маҳалламизда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари авж олди. Барча суғориш тармоқларини лойқадан тозалادик. Опа-сингилларимиз шодиёнаси — 8 мартни кўнглидагидек нишонладик.
Ҳозирги кўнда фаолларимиз Наврўзга пухта ҳозирлик кўраётдилар. Ҳашар пайтида экиш учун минг туп мевали, 500 туп манзарали дарахт кўчатлари келтирилди. 21 мартда миллий кураш бўйича мусобақалар ўтказишни режалаштираямиз. Уша кунни бизга «Чош-тепа» маданият уйи ҳаваскорлари қизиқарли байрам томошаси кўрсатадилар.
Башир ОРИФХУЖАЕВ,
пойтахтимиздаги Навоий номи маҳалла комитетининг раиси.

Наврўз айёми, Сўлим баҳор чоғидагина сулув қизлар ана шундай гулгун суҳбат қуриб сирлашадилар. Даврон Аҳмад сурат-наҳаси.

МЕҲРИБОН
ҲАМШИРАЛАР

Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти Тошкент шаҳар комитети Наврўз байрамига бағишлаб қатор тадбирлар белгилади. Унга кўра маҳалла ва мавзеларда уюштирилган байрам сайилларида фаол қатнашиш, ёрдамга муҳтож оилалар ва боқувчисини бўлмаган кишиларга байрам совғалари бериш каби хайрли ишларни амалга ошириш кўзланмоқда.
Яна бир диққатга сазовор жойи шундаки ҳозирги кўнда Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти Тошкент шаҳар комитети тасаруфидан 1000 нафарга яқин ёлғиз кексалар бор. Айём муносабати билан шафқат ҳамширалари уларнинг хонадонларига ташриф буюриб, жиҳозларни тартибга келтириш ва уйларни йиғиштиришга кўмаклашмоқдалар. Бундай меҳрибонликдан отахон ва онахонларнинг диллари равшан тортаётир.

Бу йилги Наврўз байрамининг рамазон ойига тўғри келгани хонадонларга ўзгача файз бағишламоқда. Айёмга қизгин тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда ҳар оқшом болажонларимиз рамазон айтиб, қадимги удумимизга амал қилишяпти.
— Ажойиб одатимиз сақланиб келаётгани барчамизни ҳушнуд этади, — деди маҳалламизда яшовчи, 70 ёшни қоралаган Сафар бува. — Илгари биз ҳам рамазон айтар эдик. Тупланган хайр-аҳсонлар ўртада тақсимланиб, бир қисми кам таъминланган оилалар ва муҳтож кишиларга улашилди. Рамазон миллий қадриятларимизни ўзида ифода этиши билан катта аҳамиятга эгадир. Афсуски, ҳозирги ёшларимиз бунинг моҳиятини яхши билмайдилар. Болаларимиз кўпинча рамазонни бузиб ёки чала айтишмоқда.
Отахоннинг гапларига қўшилмай иложимиз йўқ. Чунки баъзан бунга ўзимиз ҳам гувоҳ бўлаямиз. Шу боис Сафар бува болалигида айтган рамазонни сизларга ҳавола этишга қарор қилдик.
Рамазон айтиб келдик эшигингизга,
Кўчқордек ўғил берсин бешингизга,
— деб баланд овозда бир бола айтса, қолганлари унга жўр бўлишади.
Рамазон рабди-мазон, ҳей рамазон,
Сўнг яна бири:
Рўзани уч кун тутиб келдик сизга,
Рўзанинг закоти беринг бизга,
— деб қўйлайди.
Қолганлар нақоратга жўр бўлишади:
Рамазон рабди-мазон, ҳей рамазон.
Болалардан яна бири қўшимча қилади:

* Удумларимиз
Рамазон айтишни
биласизми?

Рўзига сўйилган қўйнинг гўшти қани?
Гўштини сиз есангиз тўши қани?
Нақорат:
Рамазон рабди-мазон, ҳей рамазон.
Шу тариқа то хонадондан бирор киши чиқиб, атаган нарсанинги тортиқ қилмагунча нақорат билан давом эттирилади.
Кўрада қўйнингизга берсин савлатини,
Шу йил сизга берсин омадин,
Рамазон рабди-мазон, ҳей рамазон.
Маккада бир ёғоч бор ўзи қора,
Худойим ўғил берсин кўзи қора,
Рамазон рабди-мазон, ҳей рамазон.
Шу уйнинг теласида ой кўринур,
Шу уйнинг эгалари бой кўринур,
Рамазон рабди-мазон, ҳей рамазон.
Рамазон айтган билан тўямизини,
Эскидан қолган удумни кўямизми?
Рамазон рабди-мазон, ҳей рамазон.
Ўктам ҲАНДАВОЛОВ,
Тошкент Давлат дорилфунқуни,
журналистика куллиётининг та-
лабаси.

Етти ўғил ва етти келин ҳақида гап нетганда беихтиёр Саид Аҳмаднинг «Келинлар кўзғолони» комедиясини эслаймиз. Бундай пирибадавлат оилалар ҳаётда ҳам учрайди. Куйбишев район «Обод» маҳалласидаги Тўрахоновлар хонадонда етти ўғил ўсиб улғайишди. Ҳаммалари уйли-жойли бўлишган. Оиланинг табаррук кишиси Маҳбуба ая иззатикромда.

Яқинда ана шу хонадонда бўлганимизда йигин устидан чиқиб қолдик.

Қариндошлардан бири бўлса керак аянинг олдига келиб:

— Фармонбиби, бақувватмисиз, — деб сўрашиб кетди.

— Маҳалладам мени баъзилар шундай деб қақришади — деди ая бизга юзланиб. — майли хафа бўлмайман. Раҳматли Зайнаб Садриева Фармонбибини хўп қўйилмаюм қилиб ўйнаганда.

— Уша қайнонанинг қайси хислатларини ёқтирасиз?

— Уғил-келиндларнинг маошини қоқиб олиши ёқмайдию, лекин тежамкорлигини маътаса бўлади. Ҳозирги қимматчиликнинг ҳаммаси исрофгарчиликдан, болам. Тежовли бўлмай, уволини ўйламай қўйганимиздан.

Ая бизни ўғиллари ва келинлари билан таништирди.

★ Ибратли оилалар

«ФАРМОНБИБИ» ДЕЙИШАДИ

Катта ўғил Эркин ака ва келини Рихси опа нафақахўр, Абдуманноб, Ҳалил ҳамда Шовкат акалар ҳайдовчи, Муҳайё опа ишчи. Лола опа тиббиёт ходимаси.

Наима опа қурилиш муҳандиси, Рихсивой ака, Озода опа ва Муборак опа хизматчи, кенжа ўғил Абдухамид ишчи, кенжа келин Феруза хизматчи.

— Ая, айрим хонадонлар

да қайнона бир-икки келин билан ҳам чиқиса олмайди. Сизлардаги аҳиликнинг сирини нимада?

— Болам, нимаям сир бўларди. Биринчидан, она ҳам, ота ҳам фарзандларини

бирдай кўриши керак. Битаси кўп, иккинчиси камроқ пул топади деб, бошқача кўз билан қарасангиз, дил дарз кетувради. Кейин келин ҳам фарзанд. Унга ўз туққан болангдек эътибор бериш керак. Қайси бир йили бир ўғлим билан келиним аразлашиб қолишди. Келин уйига кетиб қолди. Мен ўғлимни уришиб, айб сенинг ўзингда деб турсам, қудам қизини бошлаб келиб қолди. Менга қараб: «Қуда, кувим тилла йигит, қизимда айб, уни кечиринг» деди. Мен бўлсам: «Йўқ ўғлим ўзи тезроқ, келиним яхши» — дедим. Кўрдингизми, етти ўғлим, етти келинимнинг феъли ўзига яраша, шунга қараб муомала қиламан. Шунинг учун ҳам донмо ҳамжихатмиз.

Пири бадавлат бу онахонга ҳавасим келди. У киши билан хайрлашар эканман, мана шундай бахт, иқбол ҳар бир хонадонда қарор топсагини турмушимиз янада яхшиланишига ишонч ҳосил қилдим. Узоқ умр кўринг, аяжон!

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

СУРАТДА: катта оиланинг севишли аяси Маҳбуба ая Тўрахонова (уртада) неварачеваралари даврасида.

Рустам Шарипов суратга олган.

★ Кўчанлиқ

нега шундай аталади?

ФОТИМА СИДДИҚОВА КИМ?

Ҳурматли муҳаррират! Маҳалламиздаги кўчаларга янги миллий номлар берилаётганидан мамнунмиз. Кўчаларнинг меҳнат фаолияти ва тарихини биламиз. Аммо Фотима Сиддиқова ҳақида тўла маълумотга эга эмасмиз. Шу ҳақда қисқача маълумот берсангизлар?

Ғанижон ЖУРА ўғли.

Киров райондаги «Бодомзор» маҳалласи фаоли.

Саккиз ёшда ота-онадан етим қолган Фотимани кўшчилари 1919 йилда Тошкентнинг Себзор даҳасида янги ташкил этилган болалар уйига жойлашди. У қувноқ ва ҳар бир ишга киришиб натадиган, ҳараматчан қиз бўлгани учун бу ердагилар билан тезда яноқлашиб олди.

Фотима Сиддиқова жамоат ишларида фаол қатнашиши билан бирга жуда ташаббускор эди. У кўп ўтмай Шайхонтоҳурдаги «Ибрат» мактабига қатнаш бошлади. Бу ерда ўша пайтдаги кашшофлар сафига ўтди. Тез орада фаол ташкилотчи бўлиб танилди.

1923 йилда мазкур мактабни битирган Фотима Эски шаҳарда ташкил этилган Зебинисо номли 2-қизлар интернатига жойлашди. Билимгоҳда ўқув-тарбия, айниқса синфдан ташқари тўғарак ишлари намунали йўлга қўйилганди. Драма, сурат олиш, рус тили, мусиқа, бичиштириш, рақс ўрганиш ва адабиёт тўғаракларига талабалар қизиқиб қатнашардилар. Фотима билимгоҳда ўқиб билиш билан бирга, шахримизнинг Кафанов кўчасида ташкил этилган кашшофлар саройида етакчи бўлиб ишлади. У рус тилини ҳам яхши биларди. Шу туфайли билимгоҳни битирган, ўша даврдаги Эски шаҳар комсомол кўмитаси хотин-қизлар бўлими бошлиғи бўлиб ишлади.

Маълумки, у пайтларда вазият оғир эди. Ер ислоҳоти, «Хужум» ҳаракати, саводсизликни тутатиш ва қишлоқда жамоа тузиш каби оғир ишлар бажарилаётганди.

Тошкент шаҳар округ партия кўмитасининг тошйариғига асосан Фотима Сиддиқова кўпинча Келес мавзесига қарашли Қирариқ қишлоғига (ҳозирги Тошкент ноҳияси Абдураҳмонов номи давлат хўжалиги) бориб оммавий-сиёсий ишларни амалга оширади. У хотин-қизларни ижтимоий меҳнатга жалб этиш учун артел ташкил этади, ҳатто янгидан жамоа хўжалиги тузиш ишида фаол қатнашади. Ленин, Фотимага қарши ички душманлар пайдо бўлади. Улар пайт пойлаб, 1928 йилнинг 8 февралда Қирариқ қишлоғига уни фожияли равишда 20 ёшда ўлдирдилар.

Бу воқеаларни 20-йилларда Фотима билан бирга ишлаган Соляҳ Юнусов, Ҳикоят Ҳасанова, Неъмат Пулатов сингари биринчи кашшофлардан сўраб, ҳужжатларини ўрганиб билдим. Шу билан бирга, 10 йил эланиб, Фотиманинг 2 нафар укаси яъни Шухрат ва Талъат Сиддиқовларни (ҳозир Нуротада яшайди) ва 3 та холасини топдим. Шунингдек, Фотима Сиддиқованинг ўлими ҳақидаги ҳужжатларни ўргандим. У ҳақда вақтли нашрларда қатор чиқишлар қилдим. Шулардан тўпланган маблаг ва комсомоллар кўмитаси кўмаги билан Фотима Сиддиқова (1908—1928) дафн этилган Чигатой (ҳозирги Форобий) қабристонига ёдгорлик ўрнатдик.

Бундан ташқари, унинг номини абадийлаштириш мақсадида Киров райондаги собиқ Жданов номи ва Қирариқ қишлоғидаги «Совхозная» кўчалари Фотима Сиддиқова номи билан аталмоқда.

Ҳамидулла ИҶЛДОШЕВ, республика фазрий ўқитувчилар жамоаси раисининг ўринбосари.

★ Ҳаётнинг рангин лаҳзалари

«СУВЧИ»

Республикамизда ижод қилган мусаввир П. Ган мазкур асарини 1958 йилда яратган. Ўзбек халқининг меҳнаткаш экани азалдан маълум. Рангтавирда кун бўйи ишлаб, эндигина дам олаётган сувчининг қиёфаси ҳаққоний акс этирилган. Айниқса унинг она табиатга бўлган меҳри чексиз эканлиги яққол сезилиб турибди.

Шуни таъкидлаш жонски, мўйқалам устаси ёрқин бўёқлардан фойдаланиш билан бирга «деҳқон дала хўжайини, асрий орзуларига эришган» каби баландпарвоз нобораларга амал қилган. Шунга қарамай, келажакка умид билан боқётган оддий меҳнаткаш образини рўйрост тасвирлаган.

Аҳмад РАМАЗОНОВ.

КУПОНСИЗ ХАРИД

Ҳамза районининг Висол маҳалласи ақли нонни купонсиз харид қила бошлади. Маҳалла фаолларидан Боқижон Тўлегенов, Назир Орипов, Салоҳиддин Қўлдошевларнинг ташаббуси билан маҳалла чойхонасида тандир қурилди.

Новвойликни Олим Усмонов бажармоқда. У ҳар кун 300-400 та нон ёпмоқда. Нархи ҳам унчалик баланд эмас. Фаолларнинг бундай хайрли ишларидан маҳалла ақли хурсанд.

Сўтмон УМАРОВ.

Рўзномада эълон қилинган «Туғилган кунми, покланиш кунми?» сарлавҳали мақолани (30 январь сони) оиламиз даврасида ўқиб чиқиб, ҳар йили туғилган кунни нишонлашдан воз кечдик. Сабаби, бу ўзбек халқининг миллий одати эмас.

Ҳозир 81 ёшдаман. Айтишим мумкинки, илгари ота-оналаримизнинг ҳар йили туғилган кун ўтказишганини эслолмайман. Бола 12, 24 ёшга кирганда, яъни ҳар мучада 5-6 та ўроқларини қақриб, меҳмондорчилик

★ Акс садо

ПОКЛАНИШ

КУНИДА

НИШОНЛАЙМИЗ

уюштирилди. Фарзандга янги кийимлар олиб бери-

либ, эскилари муҳтож оилаларга садақ қилинарди.

Хонадонимизда 14 жонмиз. Агар ҳар биримиз туғилган кунимизни нишонлайдиган бўлсак, ҳозирги қимматчилик даврида олган маошимиз урвоқ ҳам бўлмайди. Энг муҳими, ҳар мучада кишининг ёшида, руҳиятида катта ўзгаришлар бўлар экан, туғилган кунларни покланиш куниде нишонлашга нима етсин.

Абдуфаттоҳ НАБИХУҲАЕВ, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими.

МАРҲАМАТ,

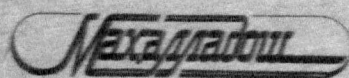
СЎРАЙВЕРИНГ

С. Тўхтасинов; Хонаки спиртли ичимликлар тайёрлаётган ва сотаётганлар учун жазо белгилангани ёдимда. Қўшним «бундай чора бекор қилинган, энди хоҳлаганинча «қўлбола» ичимликлар тайёрлашнинг мумкин» деди. Шу тўғрими?

Жавоб: Нотўғри. Амалдаги қонунга биноан хонаки спиртли ичимликларни тайёрлаш, сотиш, шунингден уларни ишлаб чиқаришга мўлжалланган аппаратларни тайёрлаш ва сотганлик учун 500 сўмдан 1000 сўмгача миқдорда жарима солинади.

Ушбу ҳаракатлар таскоран содир этилса, бундай шахслар 5 йилгача озодликдан маҳрум этилиши ҳамда уларнинг қинғир йўл билан топган мол-мулкларини суд ҳукми билан мусодара қилиниши мумкин. Хонаки тайёрланган спиртли ичимликлар ва уни тайёрлашда ишлатиладиган аппаратлар мусодара қилинади.

Абдужалил ҲАСАНОВ, ҳуқуқшунос.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси 32-уй.

Телефонлар: 32-53-66, 33-99-42.

ЖАМОАТЧИЛИК

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ.